

Aan de hand van praktijkvoorbeelden schrijven twee dierenartsen maandelijks over ziekten in de melkveehouderij. Dierenarts Toon Meesters (rechts), van dierenartsenpraktijk Visdonk uit Roosendaal, en Jef Laureyns (links), verbonden aan de Universiteit Gent, wisselen elkaar af bij een beschrijving van ziektebeeld tot behandeling.

Chronisch verhoogd

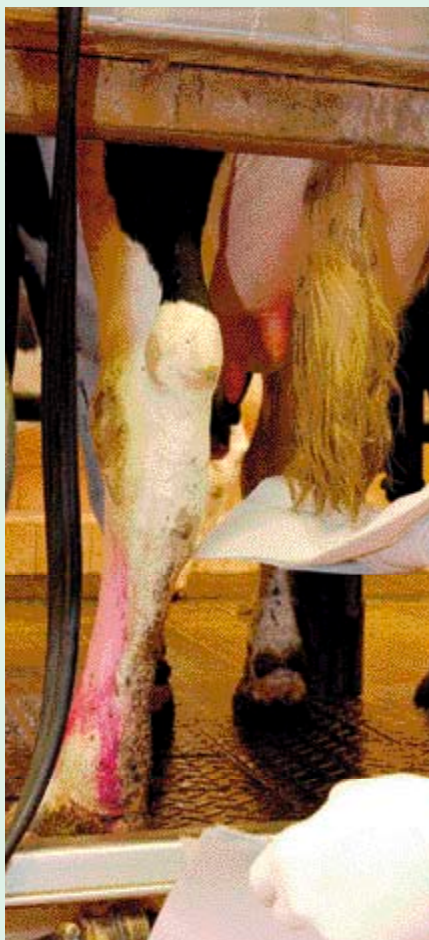
Oplossing hoogcelgetalkoeien vergt planmatige aanpak

Celgetalproblemen beginnen vaak geleidelijk. Na een sluimerende periode van stille verspreiding is een hardnekkig bedrijfsprobleem het gevolg. Het resultaat is een te hoog celgetal in de tankmelk. Te veel dieren boven de 250.000 cellen per ml melk en meestal ook te veel gevallen van mastitis.

Het oplossen van een bedrijfscelgetalprobleem vereist een planmatige aanpak. Deze aanpak hangt in grote mate af van het aantal besmette kwartieren en van de bacterie. Behalve via de Californian Mastitis Test (CMT) of T-pol Test kan met het vierkwartierenschaaltje vrij eenvoudig aangetoond worden welke kwartieren bij de koe besmet zijn. Bacteriologisch onderzoek (BO) van de besmette kwartieren geeft inzicht in de oorzakelijke bacteriesoort. Invriezen van de melkmonsters vóór ze onderzocht worden, vergroot de kans op het ontdekken van *Staphylococcus aureus*.

Continu aandacht

De bestrijding van *Staphylococcus aureus* rust op twee pijlers: het verlagen van de infectiedruk en het voorkomen van nieuwe besmettingen. Chronische hoogcelge-

taldieren zijn onzichtbare dragers die bij iedere melking andere dieren kunnen besmetten. Een natte meting, waarbij zowel melkmachine als melker tijdens het melken worden beoordeeld, brengt vaak nog niet ontdekte mankementen aan het licht.

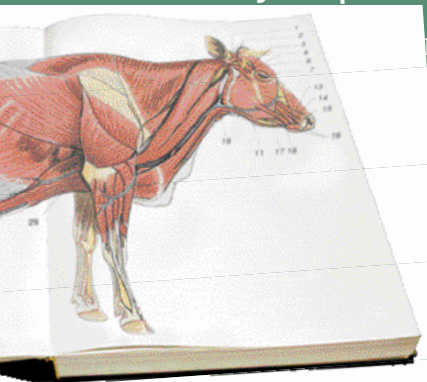
Schone, geschoren uiers en een goede hygiëne, zoals het gebruik van voldoende of papieren uierdoeken, melkershandschoenen en de tepeldip verlagen de besmettingskans. Tevens wordt de besmettingskans verlaagd door het tussendoor spoelen van de melkstellen met heet water. Ook het afvoeren, (gedeeltelijk) droogzetten en het als laatste melken van de chronische hoogcelgetaldieren verlagen de infectiedruk.

De slagingskans van het behandelen van *Staphylococcus aureus* koeien in lactatie varieert enorm en hangt af van de duur van de besmetting en de leeftijd van de koe. Chronische hoogcelgetaldieren en oudere dieren hebben een slechte prognose. Alleen recente infecties en jonge dieren komen in aanmerking voor een lactatiebehandeling met een antibioticakuur in nek en uier. Therapiecontrole via celgetalevaluatie op het mpr-formulier en met het vierkwartierenschaaltje is zowel bij lactatiebehandeling als bij droogzettherapie belangrijk.

Sinds 2005 structureert het UGCN (Uiergezondheidscentrum Nederland) de mastitisbestrijding via een landelijke aanpak met studiegroepen en via stimulering van wetenschappelijk onderzoek. Op www.ugcn.nl en in het boekje Koesignalen Uiergezondheid staat veel praktische informatie over uiergezondheidsproblemen.

Uw dierenarts is bij dit soort bedrijfsproblemen de aangewezen deskundige om u te adviseren bij de aanpak en bij het vervolgtraject.

De encyclopedie *Staphylococcus aureus*

celgetal is het aantal witte bloedcellen per ml melk. Een hoog celgetal is een alarmfase in de uier waarbij veel witte bloedcellen nodig zijn om de bacteriën te lijf te gaan. Mastitisverwekkers kunnen we verdelen in melkoverdraagende bacteriën en omgevingsbacteriën. De beruchte *Staphylococcus aureus* hoort bij de eerste groep en zit vooral in en op de uier. *Staphylococcus aureus* kan zowel een klinische of zichtbare mastitis met afwijkende melk veroorzaken als een subklinische of onzichtbare mastitis, waarbij de melk er nog normaal uitziet en alleen het celgetal verhoogd is.